

finder forsvarligt —, lad, siger jeg, Tilsynsmyndigheden faa frie Hænder paa dette Omraade, lad den ogsaa faa Indstillingsret til Anskaffelser i Skoleøjemed og lignende, og lad ligeledes Lærerne faa Indflydelse, det har jeg ikke noget imod, det skulle de sandelig have, bevares! men de maa kun være raadgivende, de skulle ikke være bestemmende. Lad os høre deres Erklæringer ikke alene i Byerne, hvor vi have Lærerraad, men ogsaa paa Landet, hvor der er Enelærere ved Skolerne eller flere Lærere i Forening. Lad os, hvis det kan hjælpe noget, give dem Organisation, hvor der er Plads for det, saa at de kunne faa Lov til at frembære deres Ønsker og Tanker med al mulig Kraft, men lad saa ogsaa Kommunalbestyrelserne faa Haand i Hanke, hvor det gælder Anvendelsen af kommunale Midler, de maa ikke i mere end i yderst nødvendig Grad og helst mindre end nu være afhængige af overordnede Myndigheder. Vi ere komne ind paa Afveje siden Skoleloven af 1900, hvor man fik dette Tilskud til Kommunerne. Man har bygget Skolebygninger med en Bekostning, som man ikke vilde have anvendt, hvis man ikke fik Statstilskud, og dette Forhold har medført, at Skolebygningerne ere blevne saa store og flotte, som de ere. Lad de kommunale Myndigheder sørge for, at Skolebygningerne blive saa gode, som de nu synes at have Raad til. At det offentlige maa sørge for, at der er tilstrækkelig Plads, tilstrækkeligt Lys og Ventilation i en Skole, er en Selvfølge, men det kan godt ske, uden at de kommunale Myndigheders Ret trædes for nær. Saaledes synes jeg, at Forholdet bør være, og jeg kan ikke tro andet, end at de kommunale Raad og derved Befolkningen ville være os taknemmelige, hvis vi hævde dette i højere Grad, end det er hævdet i Lovforslaget.

Jeg nævnede før Skoleraadet. Jeg forstaaer ikke rigtig, hvorledes man er kommen til den Bestemmelse, at man giver Lærerne Sæde i Skoleraadene og samtidig giver Skoleraadene denne Myndighed over Kommunalbestyrelserne. Det vil i Virkeligheden sige, at man gør Lærerne til Dommere i deres egen Sag. Man vil have, at der skal vælges 3 Lærere ind i Skoleraadet, og saa vil man give Skoleraadet en afgørende Myndighed overfor Kommunalbestyrelsens Anvendelse af kommunale Midler. Jeg synes, det er et Forhold, vi ikke kunne gaa ind paa, i hvert Fald vil jeg i højeste Grad modsætte mig det. Jeg tror ogsaa, at Sættelsen i og for sig vil være uheldig, idet man i de Skoleraad, vi der faa,

har for liden Repræsentation for Landdistrikterne.

Dette Forhold har for øvrigt bragt mig til at overveje et Spørgsmaal, som jeg tidligere har tænkt over, og det er, om man i det hele ikke lægger for stor Vægt paa ensartede Regler under uensartede Forhold. Forholdene i By og paa Land ere ikke saa ensartede, at man helt igennem kan have de samme Regler. Der er i Virkeligheden meget stor Forskel paa Byernes Kommuneskoler og Landets Folkeskoler. I Byerne spiller den personlige Indflydelse i Virkeligheden ikke nogen ret stor Rolle med Hensyn til Paavirkning af Børnene. I de større Byer kommer man mere og mere ind paa at have Faglærere. Børnene komme til een Lærer i een Time og til en anden Lærer i en anden Time og til en tredje Lærer i en tredje Time, og naar de ere færdige med Timerne, ere de for Lærerne ude af Øje og Sind. Ved den decentraliserede Ordning har man ganske anderledes i sin Magt at øve Tilsyn ved Hjælp af kommunale Myndigheder, en Overlærer, en Skoleinspektør, eller hvad man finder det praktisk at have. I Byerne er der egentlig ikke Trang til Amtsskolekonsulenten, som vi skulle have. Det er for Resten Bylærerne, som i højere Grad have krævet denne Mand end Landsbylærerne, men hvad ville de overhovedet bruge ham til? De have ikke den mindste Brug for ham. Paa Landet ere Forholdene helt anderledes. De store Afstande bevirke, at Skolebørnene i de fleste Tilfælde maa gaa i Skole en hel Dag ad Gangen hver anden Dag. Men der ere de hele Dagen under den enkelte Lærers eller, hvor det kommer højt, tillige en Lærerindes Paavirkning. Lærerne kende hvert eneste Barn, kende deres Hjem og kunne øve en Paavirkning, og gøre det faktisk, helt anderledes, end det kan ske i Byerne. Derfor synes det mig, at man har lagt for megen Vægt paa at gennemføre ensartede Regler for Tilsynet i By og paa Land. Jeg tror, vi gjorde Ret i at overveje dette Spørgsmaal i noget højere Grad ved den videre Behandling af dette Forslag, end vi hidtil have gjort.

Det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) udtalte sig i Gaar ikke velvilligt om Lovforslaget. Han endte med at resumere sine Udtalelser i dette, at han hellere saa, at vi ingen Lov fik, end han saa dette Lovforslag ophøjet til Lov. Ja, det kan jeg godt forstaa, og jeg vil sige, at dersom det ærede Medlem havde endt med at anbefale Lovforslaget, vilde jeg have læst det grundigt